

Alkmaar

Flitsen uit het Fnidsen
november/december 2020

nr.7

Flitsen uit het Fnidsen, jrg. 21 nr. 7
november/december 2020

Remonstrantse Gemeente Alkmaar

Graag verzoeken we u als u de kerkdienst wilt bezoeken zich van te voren aan te melden, in verband met het corona-virus. Aanmelden kan bij mw. Pauline van Veen, per mail: pauline.vanveen@xs4all.nl of telefonisch: 072 5110868.

Kerkdiensten

22	nov.	Ds. P. Korbee Herinneringszondag	10.15u.	Collecte: Solidaridad Orgel: L. Kaptein
29	nov.	Ds. M. de Vries Eerste advent	10.15u.	Collecte: UAF Orgel: J. Visser
6	dec.	Ds. P. Korbee Tweede advent	10.15u.	Collecte: Kerkrestauratie Orgel: L. Kaptein
13	dec.	Ds. F. van Melle Derde advent	10.15u.	Collecte: Inloophuis De Zwaan Orgel: J. Zwart
20	dec.	Drs. N. de Wilde Vierde advent Op adem komen dienst Thema: 'Het licht schijnt in de duisternis - een cliché?'	11.00u. Oefenen: 10.45u.	Collecte: Kinderen in de Knel Orgel: L. Kaptein
24	dec.	Ds. P. Korbee Kerstnacht	19.30u.	Collecte: Orgel: L. Kaptein
25	dec.	Ds. P. Korbee Kerstfeest	10.15u.	Collecte: Toermalijn Orgel: L. Kaptein
27	dec.	Geen dienst	11.00u.	Laatdienst Luth.kerk

Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen

Dit zinnetje is een van de krachtigste uitspraken die ik ken uit de Bijbel. Het spreekt niet van God, niet van Jezus, niet van Christus. Maar ongezegd gebeurt dit wel. Het vertelt iets dat van levensbelang is. Het stijgt uit boven alle concrete zaken en gebeurtenissen in de wereld. Het stijgt er bovenuit, maar iedereen kan begrijpen wat er wordt bedoeld. Iedereen kan er eigen ervaringen en inzichten in kwijt. Dat mag. Want het wil ons, de lezers en hoorders, ondersteunen, moed geven. Het straalt een onverzettelijke hoop uit. Het maakt alles wat wij als duister in het leven ondervinden nietig. Ik zou willen zeggen, het maakt het van voorbijgaande aard. Maar of dat ook werkelijk zo is? Het duister volgt zo vaak het licht. En toch verdrijft het licht zodra het verschijnt de duisternis, het schuift het aan de kant. En daardoor worden ons nieuwe wegen gewezen en schenkt het ons een bemoedigd hart. Er zijn andere zinnetjes die hetzelfde gewicht hebben: *Sterk als de dood is de liefde*. Zulke zinnen drukken de opstand van het mensenhart uit tegen het uitzichtloze, tegen het inhumane, tegen wat pijn doet. Al wat mensen neerdrukt heeft niet het laatste woord. En daardoor dragen ze uit wat geloof is. Je kunt het niet hard maken. Maar het is de kern waaruit wij leven. Als het moet, tegen de klippen op. Het is de uitdrukking van geloof zonder het woordje God te gebruiken. En tegelijkertijd wordt daardoor God zichtbaar, bespeurbaar. Het is Johannes de evangelist die in het voorwoord van zijn evangelie deze hymnische regel neerschrijft in een lofdicht. Hij legt een band tussen het licht en het woord dat van oudsher gesproken wordt, dat al in den beginne bij God is en dat God is. En elders zal hij aan zijn gemeente schrijven: *Niemand heeft ooit God gezien. Maar als we elkaar liefhebben, blijft God in ons en is zijn liefde in ons ten volle werkelijkheid geworden*. Op deze manier wordt God zichtbaar. Liefde en licht, leven en licht.

Wij lezen de woorden van licht en duisternis bij het Kerstfeest. Het is goed ze op dat moment te lezen. Maar wie de hymne aandachtig leest, ziet dat het niet om het Kerstfeest gaat, wel om een geboorte. De woorden hebben betrekking op het eerste optreden van Jezus aan de rivier de Jordaan. Dan staat er iets bijzonders te gebeuren, een geboorte, een komen uit het water. Het bijzondere is dat er ondanks alle kwaad en leed een leven van verzoening mogelijk is. Dit kan worden verteld met behulp van die woorden van licht en duisternis.

Wij leven de komende weken naar het licht toe. En de duisternis heeft het er niet onder gekregen en het krijgt het er niet onder.

Pieter Korbee

Informatie over de gastpredikanten

Ds. M. (Marthe) de Vries was een tijdlang lid van onze gemeente. Sinds 2019 is zij predikant in de Geertekerk in Utrecht. Daarvoor werkte ze in Wassenaar bij de Vrijzinnige geloofsgemeenschap NPB. Zij vervat in haar diensten vaak het werk van kunstenaars, met name dichters. Ze woont met haar gezin in Haarlem. Sinds kort is zij interim-rector van het Remonstrants Seminarie.

Dr. F. (Ferdinand) van Melle was jarenlang gemeentepredikant (Westfriesland, Driebergen, Bergen NH) en 10 jaar gevangenispredikant, met name in Detentiecentra voor vreemdelingen-bewaring bij Schiphol. Hij woont met zijn vrouw, ds. Evelien van Melle, in Oudorp en gaat regelmatig voor (Cantatediensten Koogerkerk, Bergen, Bergen aan Zee, Alkmaar). In 2015 is hij gepromoveerd op een studie over Johanna Kuiper 'Een gewaagd leven'.

Drs. N. (Niek) de Wilde uit Bergen is protestants theoloog. Hij is beleidsmatig werkzaam in het middelbaar onderwijs en docent Bijbelwetenschappen bij Hogeschool Windesheim. Daarnaast is hij medeoprichter van stichting LeV en hoofdredacteur van het tijdschrift Tenachon, een uitgave van stichting Pardes.

Toelichting bij de collectes

Gezien de corona-maatregelen kunnen de collectezakken niet gebruikt worden. Daarom wordt u verzocht uw bijdrage over te maken op bankrekening NL30 INGB 0000 2336 38 of op NL40 ABNA 0589 2257 58 t.n.v. Remonstrantse Gemeente Alkmaar. Mocht u liever een contante bijdrage geven, dan staan er bij beide uitgangen kleine collectebusjes klaar.

Bestemmingen van de eerste collecte in de komende tijd:

29 november. UAF (het Universitair Asiel Fonds)

6 december. Kerkrestauratie. Een fonds om onze schuilkerk mooi te kunnen houden.

13 december. Inloophuis De Zwaan, waar je zomaar even kunt binnenwandelen. Je wordt welkom geheten, en krijgt een kopje koffie of thee aangeboden. Het is er warm en droog, het is er gezellig. Er is een stem die zegt: goed dat je er bent! Vier ochtenden in de week ontvangen we gasten waarvan er een aantal heel vaak komen. Zij leven mee met elkaars wel en wee. Zoals in een huis inderdaad.

20 december. Kinderen in de Knel is het kinderprogramma van Kerken in Actie. Ondersteund worden vooral kleinschalige projecten, waarbij kinderen in hun waarde worden gelaten. Er wordt samengewerkt met lokale organisaties die opkomen voor kinderen die al heel jong zware arbeid moeten verrichten, straatkinderen, kinderen in oorlogssituaties, in prostitutie - kortom kinderen in de knel.

25 december. Toermalijn/Tshistië Kloetshi. Onze gemeente heeft een diaconaal project waarvoor we regelmatig collecteren. Het is in Rusland: dagcentrum Toermalijn voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen met een verstandelijke beperking in Moskou en de Camphillgemeenschap 'Tshistië Kloetshi', in de omgeving van Smolensk. Deze gemeenschap is voor en met volwassenen met een verstandelijke beperking.

Berichten uit de kerkenraad

Goed nieuws!

Dit stukje wil ik graag beginnen met het goed nieuws dat Mw. Gerdienke Ubels uit Utrecht van harte 'ja' heeft gezegd op het beroep dat de kerkenraad op haar heeft uitgebracht. Daar zijn we natuurlijk blij en verheugd over. Ze begint haar werk bij ons met ingang van 1 maart 2021.

We gaan een wat vreemde tijd tegemoet – afscheid moeten nemen van de ons zo 'eigen' Pieter Korbee en tegelijk met spanning uitzien naar een vanzelfsprekend ander geluid van z'n opvolger Gerdienke Ubels.

Het betekent dat het we gelukkig maar voor een korte periode zonder predikant zullen zijn. Dat kunnen we met elkaar goed overbruggen.

Vol van verwachting willen we met elkaar de komende advent en kersttijd gaan beleven

Adventsmaaltijd

Het zal u niet verbazen dat we hebben moeten besluiten de Adventsmaaltijd dit jaar over te slaan vanwege het coronavirus. Heel jammer – geen courgettesoep van Paula Boddaert, geen heerlijke salade van Nico en Petra

Oord, geen feestelijk gedekte tafels in de kerk, geen gezellig samenzijn. Wie weet een uitgestelde maaltijd in het voorjaar?

Kerstvieringen

U leest het goed. Vanwege het ‘dringend advies’ niet meer dan 30 mensen aanwezig te laten zijn bij een kerkdienst (exclusief functionarissen), is er besloten zowel op kerstavond als op kerstochtend een dienst te houden, zodat meer mensen de mogelijkheid hebben om het kerstfeest mee te maken in ons sfeervolle kerkje. Pieter Korbee zal in beide diensten voorgaan. Over tijdstip e.d. verwijs ik u naar het ‘overzicht kerkdiensten’ en de overdenking van Pieter Korbee, voorin deze Flitsen.

Kerkomroep

We zijn bezig om ons aan te sluiten bij kerkomroep.nl, zodat degenen onder u, die niet naar de kerk kunnen komen, tóch de dienst kunnen beluisteren. Zodra de apparatuur is aangesloten en alles naar behoren werkt, laten we het u weten. En hoort u van ons op welke manier u ‘online’ kunt zijn.

Pauline van Veen

Ikonen (1)

Op 8 november hield ik een inleiding over de ikonen die thans in de kerk hangen. Op verzoek van de redactie van de Flitsen zal ik in een paar afleveringen wat onderwerpen van die inleiding nader beschouwen.

Ik voel mij bijzonder vereerd dat mijn ikonen de wanden van de kerk sieren. Dat er ikonen in een Remonstrantse kerk hangen is niet normaal. Zelf ben ik katholiek opgevoed en dus bekend met religieuze afbeeldingen. In de protestantse beleving gaat het toch om het woord. In Exodus 20,4 staat duidelijk: “Maak geen godenbeelden, geen enkele afbeelding van iets dat in de hemel hier boven is of van iets beneden op aarde of in het water onder de aarde”.

De behoefte aan verbeelding was echter sterk. In de catacomben van Rome wordt de eerste christelijke kunst geboren. Nadat het christendom in 313 tot staatsgodsdienst werd verheven, kwam die kunst bovengronds en kreeg het een sterk didactisch karakter. Na de inhuldiging van Constantijn in de nieuwe keizerlijke hoofdstad Constantinopel verschuift de keizercultus naar de Christuscultus. Vandaar de grote overeenkomst tussen de afbeeldingen van keizers en later de Christus op ikonen.

De Egyptische christenen ontwikkelden hun ikonen op basis van de encaustische begrafenisportretten, vooral bekend uit Fayoum.

Hierbij gebruikte men kleurstoffen in gesmolten was. Een voorbeeld uit de 6^e eeuw hiervan is de hiernaast weergegeven afbeelding van de Moeder Gods met engelen en de Heiligen Theodorus en Joris uit het Catharinaklooster in de Sinaïwoestijn. Maar er woedde nog steeds een hevige strijd tussen theologen of afbeeldingen wel mochten. De iconodulen, de ikoonvereerders, baseren hun standpunt op het 'niet door mensenhanden gemaakte beeld' dat door Christus naar de koning van Edessa, Agbar, werd gestuurd. De legende vertelt dat de melaatse koning Christus graag wilde zien en met Hem wilde spreken. Hij stuurde Hem een kleine delegatie van zijn hovelingen die hem predikend in Palestina aantreffen. Jezus, die wist dat Zijn lijden nabij was, kon de wens van de koning niet inwilligen. Maar Hij drukte op miraculeuze wijze Zijn gelaat in een doek dat voor Abgar bestemd was en maakte aldus de eerste ikoon. Dit is de bron en het fundament van alle andere ikonen.

Deze ikoon staat bekend als het Mandylion.

Denk ook aan het mysterie van de zweetdoek van Veronica in Turijn.

Betekent Veronica niet: ware ikoon?

De iconoclasten, de ikoontegenstanders, kregen in de periode 726-843 de overhand en er zijn toen heel veel ikonen vernietigd.

Kees Wittebrood

De Remonstranten en hun geschiedenis (12)

De Hervormden, Gereformeerden en Lutheranen gaan vanaf 2004 samen verder als Protestantse Kerk in Nederland (PKN), vooralsnog zonder de Remonstrantse Broederschap. Jaren eerder, in 1993, was de vraag over wel of niet toetreden tot het zo geheten 'Samen-op-weg (SoW)proces' aan de orde op een Algemene Vergadering van de Remonstrantse Broederschap. Een kleine meerderheid van de afgevaardigden op deze vergadering besloot toen om niet langer als waarnemer aanwezig te zijn bij het SoW-proces. Van

mogelijke deelname aan de nieuw te vormen kerk zag men op dat moment definitief af. Daarvoor werden de volgende redenen aangevoerd: Allereerst vreesde men dat het inzegenen van niet-huwelijkse relaties dat binnen de Remonstrantse Broederschap al in 1989 mogelijk was, binnen de SOW-kerken niet zou worden toegestaan. Tweede reden: een kleine kerk als de remonstrantse zou binnen de grootte van de te vormen protestantse kerk ten onder gaan op den duur en zijn eigenheid geheel verliezen. Maar het zwaarst woog toch wel het feit dat met name de Dordtse Leerregels (waarin de remonstranten als 'kettters' en hun opvattingen als 'dwaalleer' werden omschreven) nog steeds in de grondslagen van de ontwerpkerkorde van de PKN waren opgenomen.

Om de Remonstranten tegemoet te komen kwamen de SOW-kerken met een tussenvoorstel: de Dordtse Leerregels bleven genoemd, maar dan ook de Remonstrantie in de rij van belijdenissen en die opnemen in de kerkorde. Hiermee waren de Remonstranten het niet eens: de Remonstrantie (verweerschrift) was immers nooit bedoeld als een belijdenis. Zo bleef de Remonstrantse Broederschap bij hun besluit niet deel te nemen aan de te vormen herenigde kerk. Toch was dit niet het einde van de samenwerking. Men zette het gesprek tussen de SOW-kerken en de Remonstrantse Broederschap voort. Er werd een gespreksgroep (met deelnemers uit alle partner-kerken) gevormd om te bezien en te bespreken op welke wijze de samenwerking gestalte kan krijgen in de toekomst. Deze gespreksgroep doet in 1998 verslag. Belangrijk punt is het omgaan met de verschillende belijdenissen en het erkennen van elkaars verschillen. Remonstranten legden en leggen nog steeds sterk de nadruk op de persoonlijke geloofsbelijdenis. Zij willen zich niet binden aan vastgelegde en vaak onveranderbare belijdenissen. Van ieder (nieuw) lid vraagt men zich te binden aan de in algemene woorden gestelde Beginselverklaring van de geloofsgemeenschap. Verder is ieder vrij haar of zijn geloof te verwoorden, mogelijk met hulp van al bestaande belijdenissen, of delen daaruit. Het gevaar hiervan is dat er sprake kan zijn van vrijblijvendheid. Waar ligt de grens tussen de veel geprezen 'vrijheid' en die van 'vrijblijvendheid'? Deze vraag zal steeds opnieuw worden gesteld, maar die mogelijkheid is er nu in tegenstelling tot zeg maar 400 jaar geleden. Een antwoord op bovengenoemde vraag komt in 2006 als de Remonstrantse Broederschap in gezamenlijkheid een nieuwe belijdenis formuleert. Geen bindende of onveranderlijke verwoording van het geloof, maar toch: een uitdagende en inspirerende belijdenis. De tekst van deze belijdenis volgt in de komende Flitsen.

Freek van der Veen

Herdenken

De maand november met zijn herfst waarin de natuur de dode bladeren laat vallen is vanouds de maand waarin er ruimte is om herinneringen op te halen aan degenen die de afgelopen periode zijn overleden.

Voorafgaand aan de advent hebben de kerken vieringen die namen dragen als Allerheiligen, Allerzielen, Eeuwigheidszondag en bij de Remonstranten de Herinneringszondag. We worden geconfronteerd met het sterfelijke, de dood. Hans Andreus (1926-1977) schreef onderstaand gedicht.

*Ik denk de echte
dood is zo licht
als een veertje
dat je
wegblaast in een lucht
bol van zon
en dat schommelend verdwijnt
in het licht dat schijnt
alsof er in de verste verte
nooit een eind aan komt.*

Andreus, pseudoniem van J.W. van der Zant, is na een, niet afgemaakte opleiding aan de Amsterdamse Toneelschool, gaan behoren tot de Vijftigers met hun experimentele poëzie.

Hij heeft zich later ontwikkeld tot schrijver van romans, hoorspelen, kinderliedjes en tot dichter met een mooi mystiek taalgebruik.

Het geciteerde gedicht komt uit de bundel *Om de mond van het licht*(1973).

Simon Rep

**Berichten van: Alkmaarse Raad van Kerken (ARK)
De Zwaan**

Volkskerstsamenzijn

In verband met de coronacrisis dit jaar geen Volkskerstzang, maar een Volkskerstsamenzijn in de Grote Kerk. Naar wij hopen mogen wij u op **zaterdagavond 19 december 2020** weer verwelkomen. Vanwege de omstandigheden verandert samen zingen in samen zijn.

Het zullen **twee sessies** worden van **18:30 tot 19:30** uur en **20:30 tot 21:30 uur**. Wij willen u in de dagen naar het Kerstfeest toe, hoe dan ook, een sfeer van vrede en harmonie laten proeven. Het complete programma met kleine vocale en instrumentale optredens volgt nog. Er zullen alleen gereserveerde plaatsen zijn.

Voor de laatste berichten verwijst ik u naar de website: www.volkskerstzang-alkmaar.nl

Jebby Lawant, ARK

Redactie Flitsen uit het Fnidsen:

Kees van der Pijl, Simon Rep, Pauline van Veen en Freek van der Veen.
Redactiesecretariaat: Freek van der Veen, Stellingmolen 14, 1823 GG Alkmaar, tel. 072 5155699; e-mail: f.vanderveen@upcmail.nl. Inleveren kopij voor Flitsen uit het Fnidsen van januari 2021 op 4 januari a.s.
Uitgavedatum van Flitsen nr. 1: zondag 10 januari 2021.

Algemene informatie

Kerkgebouw: Fnidsen 33-37, 1811 ND Alkmaar, tel. 072-5112307

Predikant:

dr Pieter Korbee, Klimroos 29, 2317 GC Leiden,
tel.: 06-301 936 26, e-mailadres: pkorbee@ziggo.nl

Kerkenraad:

Voorzitter:

mw P.L. van Veen, Romplaan 8, 1852 BR Heiloo,
tel.: 072-5110868, e-mail: pauline.vanveen@xs4all.nl

Secretaris:

mw P. Boddaert-de Bruijn, Eeuwigelaan 37, 1861 CL Bergen,
tel: 072-5813224, e-mail: bodda41@hetnet.nl

Penningmeester:

dhr P. Buren, Munnikenweg 1A 1829 BA Oudorp,
tel.: 072-5153978, e-mail: pieterburen@planet.nl

Ledenadministratie:

dhr J.F. van der Blij, Font. Verschuurlaan 14, 1852 CL Heiloo,
tel.: 072-5334330, e-mail: fritsvanderblij@planet.nl

Coördinatie verhuur kerkgebouw:

dhr P.J. Bas, Rijnstraat 60, 1823 EE Alkmaar,
tel.: 072-5202208, e-mail: paul.bas@kpnmail.nl

Lid:

mw M.E.M. Kloosterman, Visserslaan 26, 1815 VD Alkmaar,
tel.: 072-5641751, e-mail: marry.kloosterman@gmail.com

Organist: mw L. Kaptein, tel.: 072-5334118

Web-adres: alkmaar.remonstranten.nl.

Berichten voor de website toesturen aan :

dhr B.Luttmer, e-mail : bramluttmer@gmail.com

Bankrekeningen :

Bankrekening voor

verhuur kerkgebouw: ING: NL07 INGB 0000.28.74.02

Bankrekeningen:

ABN: NL40 ABNA 0589.22.57.58 en

ING: NL30 INGB 0000.23.36.38

beide t.n.v. Remonstrantse Gemeente Alkmaar

Giften Toermalijn:

ING: NL83 INGB 0007.72.70.98

t.n.v. Fonds Heilpedagogie Moskou
onder vermelding van: Toermalijn

Remonstrantse Gemeente Alkmaar

Indien onbestelbaar: terug aan Romplaan 8, 1852 BR Heiloo